

Geachte raadsleden,

Ik sta hier voor de tweede keer om namens de bewonersvereniging Provenierswijk in te spreken voor een betere bescherming van het beschermd stadsgezicht van de singels en van beschermde beeldbepalende panden, en indirect ook van de andere rijksbeschermd stadsgezichten, die vaak ook beroerd beschermd zijn, zoals die van Mathenesserlaan-Heemraadsingel.

De wethouder vertelt over de Rotterdamse bescherming in haar brief van 13 juni jl.: *Daarvoor wordt sinds 10 jaar gebruik gemaakt van de dubbelbestemming 'Waarde cultuurhistorie met onder meer een sloopverbod en regels die het bijzondere karakter van het gebied beschermen. Dit kan bijvoorbeeld een bepaling zijn over de dakvorm.*

Née: niet 'bijvoorbeeld' de dakvorm: *alléén* de dakvorm en sloop van het pand, méér is niet geregeld.

Alsof je een natuurgebied beschermt, en dat alleen maar doet door middel van een kapvergunning voor bomen.

Wat bijvoorbeeld niet is geregeld (en wat veel andere gemeenten wél regelen) zijn belangrijke stedenbouwkundige zaken zoals:

- de maximale breedtes van panden (de zogenaamde korrelgrootte van een gebied): *niet geregeld*
- de ontsluiting van panden, dus wil je een groot pand met maar één entree, en galerijen aan de achterkant, of juist een gebouw met verschillende voordeuren aan de straat: *niet geregeld*
- De minimale hoogte van de begane grondverdieping, die in historische panden altijd hoger is dan de bovenliggende verdiepingen: *niet geregeld*
- dat je geen loggia's of balkonnen wilt aan de voorgevel wilt: *niet geregeld*
- wat er allemaal in de kap of op het dak kan gebeuren (loggia's, dakopbouwen etc.: *niet geregeld*
- de precieze hoogtes van panden: *niet geregeld*, waardoor er her en der dakopbouwen ontstaan die lekker zijn afgestemd op de fictieve hoogte van het pand
- De architectonische hoofdprincipes waarop nieuwbouw dient aan te sluiten op de omgeving: *niet geregeld*
- Bescherming van gevels van beeldbepalende panden: *niet geregeld* (behalve totale sloop).

Wat dit laatste betreft: nieuwbouw in een beschermd stadsgezicht is *helemaal niet gestuurd*, behalve via wat standaardzaken als rooilijnen, en bestaande gevels zijn helemaal niet beschermd in de bestemmingsplannen, wél tegen algehele sloop, maar niet tegen sloop van kozijnen, erkers, dakranden, sierbanden, entreepartijen etc. etc. Dat wordt allemaal aan de welstandsnota overgelaten, die dit regelt via de gemandateerde *sneltoets*! Dat is een regeling waarbij één ambtenaar of welstandslid versneld en via *standaardregels* aanvragen afdoet. Het is niet de bedoeling dat hier een integrale afweging plaatsvindt: als je aan de criteria voldoet, mag je door... Je laat je paspoort zien, en dóórlopen.

Wij horen de wethouder hier niet over in haar brief aan de gemeenteraad. De voorbeelden van wat gerepareerd kan gaan worden in het bestemmingsplan zijn het allerlaagste hangende fruit (parkeren in voortuinen) of heel algemeen en supervaag zoals:

De standaardregeling voor dakterrassen, dakkapellen en dakopbouwen is in een aantal gevallen te ruim, waardoor de specifieke kwaliteiten van een beschermd stadsgezicht onvoldoende worden beschermd.

Oplossing: Deze regeling wordt, daar waar noodzakelijk, aangepast door middel van een aanpassing van het omgevingsplan. Dit is maatwerk.

Vaag, vaag, vaag..... **Ik wil de gemeenteraad vragen de wethouder op te dragen per beschermd stadsgezicht een lijst te overhandigen van stedenbouwkundige, architectonische en openbare ruimte-elementen die karakteristiek zijn voor dat betreffende stadsgezicht, met een doorkoppeling naar de wijze waarop dat in het Omgevingsplan wordt beschermd. Voor bestaande bouw én nieuwbouw!! Idem dito voor beeldbepalende panden.**

En gelooft u me: dat kán. Ik doe in mijn werk niet anders.

En dan een ander punt: Handhaving: er wordt naar onze stellige overtuiging gewoon niet gehandhaafd. U had als raadsleden gevraagd vorige sessie, in maart, om dat te verbeteren, maar de wethouder had gewoon geantwoord: dat ga ik niet doen. *Case closed.*

Maar die handhaving: daar *gáát* het voor het belangrijkste deel om!! In onze buurt, maar ik weet ook van andere buurten dat dat zo is, klagen de meeste mensen die begaan zijn met hun woonomgeving steen en been over de gebrekkige handhaving, of zeg maar gerust: het vrijwel ontbreken van daarvan. Dat levert grote schade op, die vaak onherstelbaar is.

Ik ga uw gemeenteraad nogmaals vragen om de wethouder aan te sporen de handhaving in beschermde stadsgezichten en voor beeldbepalende panden op poten te zetten en hier een zogenaamd Programma voor te formuleren. Een programma is een nieuw instrument in de Omgevingswet.

Op een van de belangrijkste punten van kritiek die wij hebben geuit over ons bestemmingsplan, de regelgeving die leidt tot zogenaamde **gebonden beschikkingen**, gaat de wethouder helemaal niet in. Dit soort regelingen, die bij ons leiden tot een wildgroei aan dakterrassen en daktoegangshuizen, zijn strikt technisch, en komen er op neer dat de overheid een vergunning niet *mág* weigeren als een bouwaanvrager aan deze technische eisen voldoet, bijvoorbeeld hoogte- en breedtematen van een dakopbouw. Een nadere belangenafweging tegen bijvoorbeeld stedenbouwkundige belangen of cultuurhistorische, mógen dus gewoon niet. En ook niet het meewegen van de belangen van de burens of de directe omgeving. Het private belang van individuen wordt zo standaard en absoluut boven het gemeenschappelijk belang van het beschermd stadsgezicht gesteld.

Ook hier weer: paspoort laten zien en dóórlopen. Waarom heb je dan een stedenbouwkundig monument als gemeenschappelijk belang aangewezen, als je het private bouwrecht hebt verabsoluteerd??

Ik wil de gemeenteraad vragen een motie te ontwerpen om deze gebonden beschikkingen in beschermde stadsgezichten niet meer mogelijk te maken en te allen tijde een belangenafweging in te bouwen.

En dan tenslotte het antwoord van de wethouder over het **gesprek met de bewoners**: nou ja, daar kunnen we kort over zijn: die is er gewoon niet. Bewoners worden niet bij bestemmingsplannen betrokken of bij omgevingsplannen anders dan *reactief*, dus via zienswijzen als het plan al klaar ligt.

Die zienswijzen worden dan beantwoord door de gemeente en die heeft het laatste woord. Reageren op de cliché-afdoeningen van de gemeente is niet mogelijk. Já, via de rechter!! Die helemaal niet inhoudelijk toetst, maar alleen of er geen koeien van fouten zitten in de procedure!!! Tjsa, dat is natuurlijk allemaal écht van deze tijd! Héél modern en democratisch!

Dat vindt de rijksoverheid trouwens ook: behalve dat participatie bij grote ruimtelijke plannen – en het Omgevingsplan ís dat – een sleutelwoord is in de nieuwe Omgevingswet, heeft de rijksoverheid onlangs met wetgeving ook duidelijk het signaal afgegeven dat er vorm moet worden gegeven aan actieve betrokkenheid van bewoners bij overheidsbeslissingen, door het verplicht stellen van een participatieverordening, waar Omgevingsplannen natuurlijk ook voor in aanmerking komen. Dat is de *Wet Versterking participatie op decentraal niveau, op 1 januari 2025* van kracht.

En waaróm willen nou wij *actief* en niet *reactief* betrokken worden bij plannen die onze eigen wijk betreffen: omdat bewoners aandeelhouder zijn van hun eigen wijk, qua betrokkenheid, maar natuurlijk óók concreet financieel. Ik heb een kleine berekening voor jullie gemaakt:

Er zijn 2604 woningen in de Provenierswijk, daarvan is 57 % particulier bezit. Dat zijn 1484 woningen. De gemiddelde woningwaarde in de wijk is 350.00 euro. Al die woningen hebben hypotheek, of een mix van hypotheek en privékapitaal. Er even van uitgaande dat de gemiddelde woningwaarde ook de financiële investeringen van burgers vertegenwoordigen, betekent dat dat de gezamenlijke woningbezitters voor zo'n 519.000.000 euro, meer dan een half miljard, aan kapitaal hebben geïnvesteerd in onze wijk. En dan hebben we het eigenlijk nog maar over een héél kleine wijk. Ik zou niet weten hoe de cijfers er voor heel Kralingen of Schiebroek uit zien....Of voor alle Rotterdamse wijken samen genomen, zoals straks in het Omgevingsplan!!

En dan de bewoners op geen enkele wijze betrekken bij de ruimtelijke toekomst van de wijk waar zij al hun geld in hebben zitten. Hoe eigentijds is dat??

Ik vraag de raad de wethouder aan te sporen een participatieverordening te maken, met een helder stappenplan hoe bewoners actief te betrekken bij de vormgeving van het ruimtelijk beleid in hun eigen wijk. Ik vraag de raad hierbij beschermde stadsgezichten voorrang te geven, vanwege het algemeen belang.

Dank u wel

Marcel van Winsen

3 juli 2024

Namens Bewonersvereniging Provenierswijk